

Wersja zanonimizowana

Tłumaczenie

C-583/23 - 1

Sprawa C-583/23 [Delda] ⁱ

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

Data wpływu:

22 września 2023 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Cour de cassation – Chambre criminelle (Francja)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

19 września 2023 r.

Strona wnosząca kasację:

AK

Druga strona postępowania kasacyjnego:

Ministère public

[...]

[...]

[...]

19 WRZEŚNIA 2023 r.

[...]

**WYROK COUR DE CASSATION, CHAMBRE CRIMINELLE (SĄDU
KASACYJNEGO, IZBY KARNEJ, FRANCJA),**

z dnia 19 WRZEŚNIA 2023 r.

ⁱ Niniejszej sprawie została nadana fikcyjna nazwa, która nie odpowiada rzeczywistej nazwie żadnej ze stron postępowania..

AK wniosła skargę kasacyjną od wyroku chambre de l'instruction cour d'appel de Paris (izby śledczej sądu apelacyjnego w Paryżu) [...] z dnia 20 kwietnia 2022 r., która w postępowaniu w sprawie wykonania europejskiego nakazu dochodzeniowego wydanego przez organy hiszpańskie orzekła w sprawie wniosku AK o stwierdzenie nieważności dokumentów procesowych.

[...]

[C]hambre criminelle Cour de cassation (izba karna sądu kasacyjnego) [...] wydała następujący wyrok.

Okoliczności faktyczne i przebieg postępowania

- 1 Z zaskarżonego wyroku i pism procesowych wynika, co następuje:
- 2 W dniu 1 marca 2021 r., organy hiszpańskiego wymiaru sprawiedliwości przekazały organom francuskim europejski nakaz dochodzeniowy z wnioskiem o doręczenie AK, przebywającej w areszcie we Francji w ramach wykonywania kary, postanowienia o postawieniu w stan oskarżenia wydanego 30 września 2009 r. przez centralny sąd śledczy w Madrycie, aby mogła ona w obecności swojego adwokata „przedstawić wszelkie informacje, dowody i oświadczenia dotyczące odnośnych czynów”.
- 3 W dniu 19 lipca 2021 r. sędzia śledczy – co zostało przez niego zaprotokołowane – doręczył zainteresowanej, w obecności jej adwokata, wspomniane postanowienie o postawieniu w stan oskarżenia oraz wręczył zarówno zainteresowanej, jak i jej adwokatowi kopię tego nakazu w języku hiszpańskim i odebrał od zainteresowanej wyjaśnienia.
- 4 W dniu 20 lipca AK wniosła do izby śledczej skargę o stwierdzenie nieważności tego przesłuchania.

Badanie zarzutu podniesionego w ramach skargi kasacyjnej

W przedmiocie części pierwszej zarzutu

Treść zarzutu

- 5 Przedmiotowy zarzut kwestionuje zaskarżony wyrok w zakresie, w jakim stwierdzono w nim, że nie było podstaw do stwierdzenia nieważności protokołu przesłuchania przeprowadzonego w dniu 19 lipca 2021 r. w wykonaniu wniosku o udzielenie międzynarodowej pomocy w sprawach karnych, a sformułowany jest w następujący sposób:

„1. w ramach europejskiego nakazu dochodzeniowego nie można domagać się doręczenia postanowienia o postawieniu w stan oskarżenia zawierającego nakaz

tymczasowego aresztowania osoby oskarżonej oraz zobowiązanie do złożenia poręczenia majątkowego w ciągu dwudziestu czterech godzin od doręczenia tego postanowienia, pod rygorem zajęcia jej majątku do wysokości kwoty poręczenia, ponieważ czynność ta nie jest powadzeniem dochodzenia w celu uzyskania dowodów w sprawie przestępstwa; nie można się tego domagać nawet w sytuacji, w której organy państwa wydania wnioskują jednocześnie, aby dana osoba mogła zgłosić uwagi dotyczące okoliczności faktycznych przytoczonych w akcie w ten sposób doręczonym; orzekając inaczej, chambre de l'instruction (izba śledcza) naruszyła art. 1 dyrektywy 2014/41/UE i art. 694-16 code de procédure pénale (kodeksu postępowania karnego)".

Odpowiedź sądu

- 6 Do celów oddalenia zarzutu nieważności, zgodnie z którym wniosek organów hiszpańskich nie wchodzi w zakres stosowania europejskiego nakazu dochodzeniowego określony w art. 694-16 code de procédure pénale (kodeksu postępowania karnego), w zaskarżonym wyroku stwierdzono między innymi, że organy hiszpańskie nie tylko zwróciły się z wnioskiem o doręczenie AK postanowienia o postawieniu w stan oskarżenia, lecz również o umożliwienie jej „przedstawienia wszelkich informacji, dowodów i oświadczeń dotyczących odnośnych czynów”.
- 7 Sędziowie dodają, że po pierwsze, w rubryce „Powody wydania END” wyjaśniono, iż czynności, o których wykonanie wnioskowały organy hiszpańskie, wpisują się „w ramy weryfikacji popełnienia czynów oraz wszystkich okoliczności, które mogą mieć wpływ na ich kwalifikację i na winę sprawców przestępstwa”, po drugie, że chociaż nie zaznaczyły one pola „przesłuchanie podejrzanego lub oskarżonego” w odpowiednim formularzu, to wyraźnie domagały się, aby francuski sędzia śledczy odebrał od AK wyjaśnienia w sprawie czynów, o których popełnienie jest podejrzana, oraz zaprotokołował je.
- 8 Sędziowie stwierdzają na tej podstawie, że wnioskując, aby zainteresowana przedstawiła, w obecności swojego prawnika i z poszanowaniem prawa do obrony, swoje stanowisko w sprawie okoliczności faktycznych, organy hiszpańskie zwróciły się także o przeprowadzenie dochodzeń mających na celu uzyskanie dowodów dotyczących przestępstwa.
- 9 Zgodnie z art. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/41/UE z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie europejskiego nakazu dochodzeniowego w sprawach karnych (END) akt ten to orzeczenie sądowe wydane lub zatwierdzone przez organ wymiaru sprawiedliwości jednego państwa członkowskiego (zwanego dalej „państwem wydającym”) w celu wezwania innego państwa członkowskiego (zwanego dalej „państwem wykonującym”) do przeprowadzenia jednej lub kilku określonych czynności dochodzeniowych w celu uzyskania materiału dowodowego zgodnie z tą dyrektywą.

- 10 Artykuł 3 dyrektywy stanowi, że END podlega każda czynność dochodzeniowa poza utworzeniem wspólnego zespołu dochodzeniowo-śledczego oraz gromadzeniem materiału dowodowego w ramach takiego zespołu.
- 11 Wspomniana dyrektywa została transponowana poprzez art. 694-15 i następne code de procédure pénale (kodeksu postępowania karnego). Artykuł 694-16 wspomnianego kodeksu definiuje END jako orzeczenie sądowe wydane przez państwo członkowskie, zwane państwem wydającym, zawierające wniosek do innego państwa członkowskiego, zwanego państwem wykonującym, przy użyciu formularzy wspólnych dla wszystkich państw, o przeprowadzenie na swoim terytorium, w określonym terminie, czynności dochodzeniowych mających na celu uzyskanie dowodów dotyczących przestępstwa lub o przekazanie dowodów już przez to państwo posiadanych.
- 12 Strona wnosząca kasację zauważa, że zgodnie z treścią kwestionowanego END organy hiszpańskie zwróciły się z wnioskiem o doręczenie AK postanowienia o postawieniu w stan oskarżenia, zawierającego nakaz tymczasowego aresztowania i zobowiązanie zainteresowanej do złożenia poręczenia majątkowego w kwocie 30 000 EUR w ciągu dwudziestu czterech godzin od jego doręczenia, pod rygorem zajęcia jej majątku do wysokości tej kwoty, przy czym wspomniane organy dodały, że po tymże doręczeniu AK może, w obecności swojego prawnika, „przedstawić wszelkie informacje, dowody i oświadczenia dotyczące czynów wymienionych w postanowieniu o postawieniu w stan oskarżenia”.
- 13 Strona ta utrzymuje, że END nie może mieć na celu „zaznajomienia z zarzutami i powiadomienia o wniesieniu aktu oskarżenia”, ponieważ takie powiadomienie wchodzi w zakres innych instrumentów współpracy, w szczególności art. 696-44 code de procédure pénale (kodeksu postępowania karnego).
- 14 Rzecznik generalny przy Cour de cassation (sądzie kasacyjnym) uważa natomiast, że END, który – w niniejszej sprawie – obejmuje czynności dochodzeniowe nierozdzielnie związane z doręczeniem AK postanowienia o postawieniu w stan oskarżenia i odebraniem jej uwag przez sędziego w obecności adwokata, w celu poszanowania prawa do obrony, stanowi prowadzenie czynności dochodzeniowych mających na celu uzyskanie dowodów dotyczących przestępstwa.
- 15 Dotychczas Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej nie wypowiedział się nigdy w kwestii zakresu przedmiotowego END, a w szczególności w kwestii, czy obejmuje on doręczenie postanowienia o postawieniu w stan oskarżenia zawierającego nakaz osadzenia w zakładzie karnym lub areszcie oraz zobowiązanie do złożenia poręczenia majątkowego.
- 16 Nie wydaje się możliwe stwierdzenie, że prawidłowe stosowanie prawa Unii jest tak oczywiste, że nie pozostawia ono miejsca na jakiegokolwiek racjonalne wątpliwości. Należy zatem zadać poniższe pytanie prejudycjalne.

Z POWYŻSZYCH WZGLĘDÓW sąd:

KIERUJE do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej następujące pytanie prejudycjalne:

Czy art. 1 i 3 dyrektywy 2014/41 należy interpretować w ten sposób, że uprawniają one organ wymiaru sprawiedliwości państwa członkowskiego do wydawania lub zatwierdzania europejskiego nakazu dochodzeniowego mającego na celu, po pierwsze, doręczenie osobie, której postawiono zarzuty, postanowienia o postawieniu w stan oskarżenia, zawierającego ponadto nakaz osadzenia w zakładzie karnym lub areszcie oraz zobowiązanie do złożenia poręczenia majątkowego, po drugie, przesłuchanie tej osoby, aby mogła ona, w obecności swojego adwokata, zgłosić wszelkie istotne uwagi dotyczące okoliczności faktycznych przedstawionych we wspomnianym akcie oskarżenia?

[...]

DOKUMENT ROBOCZY